

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Interkulturowość w literaturze i kulturze		8.0.14019	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł	translatoryczna
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Eliza Szymańska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Ćw. audytoryjne		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin - samodzielna lektura literatury przedmiotu;	
zajęcia w sali dydaktycznej		25 godzin - przygotowanie do zaliczenia (kolokwium).	
Liczba godzin		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		niemiecki	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Referat - Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - kolokwium - referat 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • kolokwium pisemnego (80% oceny zaliczeniowej); • przygotowanego referatu (20% oceny zaliczeniowej). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	obserwacja wypowiedzi podczas analizy tekstów z dyskusją	obserwacja wypowiedzi podczas wykładu konwersatoryjnego	obserwacja dyskusji	referat	kolokwium
Wiedza					
K_W02		X			X
K_W05		X			X
K_W11		X			X
K_W16		X			X
Umiejętności					
K_U01	X		X	X	
K_U06	X		X	X	
K_U09	X		X		X
K_U11	X		X		X
K_U13				X	
Kompetencje społeczne					
K_K05		X	X		

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

Umiejętność analizy i interpretacji dzieł literackich.

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest:

- zapoznanie studentów z zagadnieniem interkulturowości na przykładzie polsko-niemieckich relacji w literaturze, teatrze i filmie,
- ćwiczenie sprawności w posługiwaniu się terminologią z dziedziny interkulturowości w analizie dzieł kultury,
- ćwiczenie umiejętności wystąpień ustnych.

Treści programowe

Teorie kultury, koncepcja interkulturowości (Struktur der Interkulturalität; Definition(en) der Interkulturalität; Interkulturalität versus Transkulturalität), podstawowe pojęcia, związane z interkulturowością: obcość (Alienität), inność (Alterität), hybrydyczność, liminalność, kultury w procesie migracji (migracja a kultura lokalna, kwestia homogeniczności kultury w obrębie przestrzeni geograficznej, etniczacja, dychotomia obcy-swój, globalizacja jako proces kulturowy, mobilność kulturowa), zarys historii migracji z Polski do Niemiec (uwarunkowania polityczno-prawne, sytuacja gospodarcza, kwestie socjalne, kwestie społeczne), interkulturowość w literaturze (polska literatura (e)migracyjna w Niemczech) interkulturowość w teatrze (działalność polskich teatrów (e)migracyjnych w Niemczech), interkulturowość w kinie (polsko-niemieckie koprodukcje, obraz Polski w filmie niemieckim, obraz Niemiec w filmie polskim).

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

- Paulina Schulz: Literatur als Heimat.
- Brygida Helbig-Mischewski: Anioły i świnie w Berlinie!
- Alice Bota: Wir neuen Deutschen (Polen-Fragmente).
- Alexandra Tobor: Sitzen vier Polen im Auto.
- Radek Knapp: Der Mann, der Luft zum Frühstück aß.

B. Literatura uzupełniająca:

- H. R. Yousefi, I. Braun: Interkulturalität. Eine interdisziplinäre Einführung. WBG Darmstadt 2011.
- Wierlacher, A. Bogner: Handbuch interkulturelle Germanistik. J. B. Metzler Verlag Stuttgart 2003 (wybrane zagadnienia).
- J. Adam, H.-J. Hahn, L. Puchalski, I. Świątowska (red.): Transitraum Deutsch. Literatur und Kultur im transnationalen Zeit-alter. Neisse Verlag. Wrocław 2007 (wybrane artykuły).
- P. Piaszczyński, K. M. Załuski (red.): Napisane w Niemczech - antologia. Geschrieben in Deutschland- Anthologie. Ignis e. V. Köln 2000.
- M. Zduńiak-Wiktorowicz: Współczesny polski pisarz w Niemczech – doświadczenie, tożsamość, narracja. Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2010.
- W. Sting (red.): Irritation und Vermittlung. Theater in einer interkulturellen und multireligiösen Gesellschaft. LIT Verlag. Berlin 2010 (wybrane artykuły).
- H-P. Bayerdörfer (red.): Polnisch-deutsche Theaterbeziehungen seit dem Zweiten Weltkrieg. Tübingen 1998 (wybrane artykuły).
- M. Sugiera (red.): Ein schweriger Dialog: polnisch-deutsch-österreichische Teaterkontakte nach 1945. Księgarnia Akademicka. Kraków 2000

(wybrane artykuły).

- M. Terkessidis: Interkultur. Suhrkamp Verlag Berlin 2010 (wybrane rozdziały).
- O. Langenohl, R. Poole, M. Weinberg (red.): Transkulturalität. Klassische Texte. transcript Verlag. Bielefeld 2012 (wybrane artykuły).
- W. Schneider (red.): Theater und Migration. transcript Verlag. Bielefeld 2011 (wybrane artykuły).
- R. Zenderowski, K. Cebul, M. Krycki (red.): Międzynarodowe stosunki kulturalne. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2010 (wybrane zagadnienia).
- E. Szymańska: Berliński „Teatr migrantów” Olka Witta a program interkultury [w:] Ewa Tedorowicz-Helmann, Janina Gesche (red.) przy współpracy Marion Brandt: Między językami, kulturami, literaturami. Polska literatura (e)migracyjna w Berlinie i Sztokholmie po 1981 roku. Sztokholm 2013, s. 133-146.
- E. Szymańska: „Transformtheater” Henryka Baranowskiego i „Teatr Kreatur” Andrzeja Worona jako przykłady dialogu interkulturowego [w:] Ewa Tedorowicz-Helmann, Janina Gesche (red.) przy współpracy Marion Brandt: Między językami, kulturami, literaturami. Polska literatura (e)migracyjna w Berlinie i Sztokholmie po 1981 roku. Sztokholm 2013, s. 147-157.
- E. Szymańska: Theater und Migration – Olek Witts „Theater der Migranten“ aus interkultureller Perspektive [w:] Miłostława Borzyszkowska-Szewczyk, Eliza Szymańska, Anastasia Telaak (red.): Bild-Reflexion-Dialog. Interkulturelle Perspektiven in der Literatur und im Theater. Gdańsk 2014, s. 245-256.
- E. Szymańska: Transkulturalität in Henryk Baranowskis Autobiographie In Richtung des Prospero [w:] Bernd Neumann, Andrzej Talarczyk (red.): „Nicht von hier und doch nicht fremd“. Autobiographisches Schreiben über die Herkunft aus einem anderen Land. Ein polnisch-deutsch-norwegisches Symposium. Aachen 2015, S. 169-181.
- E. Szymańska: Die Erfahrung der Liminalität in Aleksandra Tobors Roman Sitzen vier Polen im Auto. Teutonische Abenteuer [w:] „GERMANICA WRATISLAVIENSIA” Nr. 141. Wrocław 2016, S. 123-134.
- E. Szymańska: Die Erfahrung der Migration - Literatur als Heimat von Paulina Schulz aus interkultureller Perspektive In: „Polilog. Studia Neofilologiczne” Nr. 6. Słupsk 2016, S. 179-186.
- E. Szymańska: „Nowi Niemcy” (?) - refleksje o byciu migrantem w twórczości autorek o polskich korzeniach [w:] Anna Majkiewicz, Monika Wolting (red.), Pisarze i pisarki polskiego pochodzenia w Niemczech i w Austrii. (Post)migracja - tożsamość - transkultura. Transfer. Reception Studies, Nr. 4/2019, Częstochowa, s. 109-121.
- E. Szymańska: Interkulturelle Theaterstrategien. Polnisches (E)Migrantentheater in Deutschland. Gdańsk 2021.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W02, K_W05, K_W11, K_W16 K_U01, K_U06, K_U09, K_U10, K_U11, K_U13 K_K05	K_W02, K_W05, K_W11, K_W16 Student: <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcia interkulturowości, transkulturowości, multikulturowości (K_W02), • zna podstawową terminologię filologiczną w języku niemieckim z zakresu interkulturowości (K_W02), • ma uporządkowaną wiedzę ogólną, dotyczącą teorii interkulturowości (K_W05), • zna i rozumie powiązania interkulturowe w wybranych tekstach literatury, wybranych przedstawieniach teatralnych oraz filmach (K_W05), • zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji tekstów literackich, przedstawień teatralnych oraz filmów w kontekście interkulturowości (K_W11), • ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym Polski i Niemiec oraz jego wzajemnych powiązaniach (K_W16).
	Umiejętności K_U01, K_U02, K_U09, K_U11, K_U13, Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje na temat interkulturowości w literaturze i kulturze z wykorzystaniem różnych źródeł mówionych i pisanych (K_U01), • potrafi posługiwać się pojęciami z zakresu obejmującego zagadnienia interkulturowości w literaturze i kulturze (K_U06), • potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla zagadnienia interkulturowości w literaturze i kulturze (K_U09), • analizuje i interpretuje powiązania interkulturowe na przykładzie wybranych tekstów literackich, przedstawień teatralnych i filmów (K_U11), • posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku niemieckim z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych a także różnych źródeł (K_U13),
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K05 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość znaczenia refleksji filologicznej dla kształtowania się więzi społecznych (K_K05).

Kontakt

eliza.szymanska@ug.edu.pl